

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie

Wydział Nauk Medycznych

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Geriatra i pielęgniarstwo geriatryczne				Kod przedmiotu	D.-GiPG			
Kierunek studiów		Pielęgniarstwo								
Profil kształcenia		praktyczny								
Poziom studiów		Pierwszego stopnia								
Specjalność										
Forma studiów		stacjonarny								
Semestr studiów		V								
Tryb zaliczenia przedmiotu		Egzamin		Liczba punktów ECTS					Sposób ustalania oceny z przedmiotu	
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć w semestrze		Całkowita	2,5	Zajęcia kontaktowe	2	Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym		1,5
		Całkowita	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się w ramach form zajęć					Waga w %	
Wykład		15	15	Egzamin - test MCQ, test MRQ, test wyboru i dopasowania					50%	
Zajęcia praktyczne		40	40	Sprawdzian umiejętności w warunkach rzeczywistych- projekt procesu pielęgnowania na podstawie indywidualnego przypadku					30%	
Praca własna studenta		15	0	Zaliczenie - praca pisemna - projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study) wraz z przeglądem piśmiennictwa					20%	
Razem		70	55						Razem	100%
Kategoria efektów	Lp.	Efekty uczenia się dla modułu (przedmiotu)						Efekty kierunkowe	Formy zajęć	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:										
Wiedza	1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;						D.W1.	wykład, praca własna studenta	
	2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;						D.W2.	wykład, praca własna studenta	
	3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;						D.W3.	wykład, praca własna studenta	
	4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;						D.W4.	wykład, praca własna studenta	
	5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;						D.W5.	wykład, praca własna studenta	
	6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;						D.W6.	wykład, praca własna studenta	
	7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);						D.W7.	wykład, praca własna studenta	
	8.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;						D.W8.	wykład, praca własna	

				studenta
	9.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	D.W9.	wykład, praca własna studenta
	10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.W10.	wykład, praca własna studenta
	11.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;	D.W23.	wykład, praca własna studenta
	12.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków;	D.W24.	wykład, praca własna studenta
	13.	narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny wsparcia osób starszych oraz ich rodzin lub opiekunów;	D.W25.	wykład, praca własna studenta
	14.	zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych;	D.W26.	wykład, praca własna studenta
	15.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	D.W27.	wykład, praca własna studenta
	16.	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych;	D.W28.	wykład, praca własna studenta
	17.	działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa;	D.W40.	wykład, praca własna studenta
	18.	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu;	D.W42.	wykład, praca własna studenta
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:				
Umiejętności	1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej; gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej;	D.U1 C.U2.	zajęcia praktyczne
	2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych; monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	D.U2.	zajęcia praktyczne
	3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych; wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu	D.U3. C.U10.	zajęcia praktyczne

	bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;		
4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarstwa;	D.U4.	zajęcia praktyczne
5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	D.U5.	zajęcia praktyczne
6.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie; przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarstwa; przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarstwa; obliczyć dawkę leku, samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności	D.U7. C.U15. C.U14.	zajęcia praktyczne
7	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych; Wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich	D.U8. C.U16.	zajęcia praktyczne
8	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	D.U9.	zajęcia praktyczne
9	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe; dobierać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą); zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);	D.U10. C.U23. C.U34.	zajęcia praktyczne
10	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	D.U11.	zajęcia praktyczne
11	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	D.U13.	zajęcia praktyczne
12	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	D.U14.	zajęcia praktyczne
13	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	D.U15.	zajęcia praktyczne
14	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.U16.	zajęcia praktyczne
15	komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	D.U17.	zajęcia praktyczne
16	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;	D.U18.	zajęcia praktyczne
17	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	D.U19.	zajęcia praktyczne
18	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;	D.U20.	zajęcia praktyczne
19	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;	D.U25.	zajęcia praktyczne
20	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; dobrać rodzaj i technikę zakładania bandażu i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;	D.U21. C.U36.	zajęcia praktyczne

		założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;	C.U38.	
	21	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową; pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok; zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję;	D.U26. C.U32. C.U33.	zajęcia praktyczne
	22	ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej;	D.U29.	zajęcia praktyczne
	23	rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (frailty syndrome) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarzkiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych;	D.U30.	zajęcia praktyczne
	24	stosować procedury postępowania pielęgniarzkiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia; udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;	D.U36. C.U41.	zajęcia praktyczne
	25	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy; zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego	D.U40. C.U22.	zajęcia praktyczne
	26	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	D.U41.	zajęcia praktyczne
	27	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	D.U42.	zajęcia praktyczne
W zakresie kompetencji społecznych absolwent:				
Kompetencje społeczne	1.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu, samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS.1	wykład, zajęcia praktyczne, praca własna
	2.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS.2	wykład, zajęcia praktyczne, praca własna
	3.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	KS.3	wykład, zajęcia praktyczne, praca własna
	4.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	KS.4	wykład, zajęcia praktyczne, praca własna
	5.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	KS.5	wykład, zajęcia praktyczne, praca własna
	6.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS.6	wykład, zajęcia praktyczne, praca własna

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Wykład	Wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych, wykład problemowy.
Tematyka zajęć	
Zespół frailty. Odrębności farmakoterapii w wieku podeszłym, polipatologia, polipragmazja, politerapia. Wielkie problemy geriatryczne, nietrzymanie moczu, nietrzymanie stolca . Infekcyjne stany chorobowe w wieku podeszłym. Zaburzenia endokrynologiczne. Starzeć się wolniej. Wielkie problemy geriatryczne, otępienie, pogorszenie mobilności, upadki . Opieka paliatywna pacjenta w podeszłym wieku. Ocena chorego w wieku podeszłym. Zaburzenia psychiczne u osób starszych. Zaburzenia gospodarki węglowodanowej u osób starszych. Choroby układu krążenia.	

Forma zajęć		Metody dydaktyczne
Zajęcia praktyczne	Symulacja medyczna – 5 godz. WW	Metoda problemowa -symulacja medyczna, ćwiczenia praktyczne.
	Zajęcia w warunkach naturalnych – 35 godz.	Metoda sytuacyjna
Tematyka zajęć		
Pielęgnacja chorych z chorobą Alzheimera, Chorobą Parkinsona. Stany otępienne u osób w podeszłym wieku. Miażdżyca tętnic. Pielęgnacja osób w podeszłym wieku po udarach mózgowych. Prawidłowe ułożenie chorego. Profilaktyka odleżyn. Aspekty pielęgnacyjne rehabilitacji. Pielęgnowanie chorego w podeszłym wieku z: - zapaleniem żył - owrzodzeniem podudzia - zatorem tętniczym w obrębie kończyn dolnych Pielęgnacja chorych w podeszłym wieku w przypadku nietrzymania moczu lub stolca. Postępowanie pielęgnacyjne w cukrzycy. Powikłania cukrzycy. Symulacja medyczna WW. Opieka pielęgniarska nad chorym z zaburzeniami połykania.		

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Praca własna studenta	Metoda projektu, praca z tekstem: projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), analiza dowodów naukowych w artykułach naukowych i analiza wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej w oparciu o przegląd piśmiennictwa.
Tematyka zajęć	
Ustalenie priorytetów opieki pielęgniarskiej i działań prewencyjnych w zaburzeniach snu u osób starszych. Ocena możliwości i deficytu osoby starszej po udarze niedokrwiennym mózgu z wykorzystaniem skal. Sposoby komunikacji z osobą starszą z zaburzeniem funkcji poznawczych. Opieka nad pacjentem starszym w okresie okołoperacyjnym. Opieka pielęgniarska nad chorym długotrwale unieruchomionym w łóżku.	

Literatura podstawowa:

1	pod red. Wieczorkowska - Tobis K, Talarska D; Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne. Warszawa PZWL, 2008
2	pod red. Kędziora-Kornatowska K, Muszałik M; Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku. Lublin Czelej, 2007
3	pod red. Biercewicz M, Szewczyk M.T, Ślusarz R; Pielęgniarstwo w geriatrii. Borgis 2006
4	Błaszczak R, Dominiak I, Wojtczak A; Pielęgniarstwo geriatryczne. wyd.” Sopot Edumetriq” Akademia ochrony zdrowia 2017

Literatura uzupełniająca:

1	Hager K, Krause O; redaktor wyd. polskiego Sobieszczańska M; Geriatria, Wrocław Edra Urban&Partner. 2018
2	red. nauk. Muszałik M, Kędziora- Muszyńska K; Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku, Warszawa PZWL 2018
3	pod. red .Gąsowski J, Piotrowicz K; Geriatria wybrane zagadnienia, Kraków Medycyna Praktyczna 2020